

Facultaire Studentenraad

NATUURWETENSCHAPPEN,
WISKUNDE EN INFORMATICA

Decaan FNWI
T.a.v. Karen Maex
Postbus 29416
1090 GE Amsterdam

Postbus 94214
1090 GE Amsterdam
(020) 525 5878
fnwi@studentenraad.nl
studentenraad.nl/fnwi

Datum	10 maart 2016	Ons kenmerk	2016-12
Contactpersoon	Catharina de Weerd	E-mail	fnwi@studentenraad.nl
Bijlage(n)	-		
Betreft	Advies aanvullende kwalitatieve toelatingseisen		

Geachte decaan, beste Karen,

Hierbij doet de Facultaire Studentenraad (FSR) van de Faculteit der Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica (FNWI) van de Universiteit van Amsterdam u een ongevraagd advies toekomen over het gebruik van aanvullende kwalitatieve toelatingseisen (AKT's) bij de masteropleidingen. Na gesprekken met betrokkenen van de verschillende domeinen op bachelor- en masterniveau hebben we een aantal conclusies getrokken. We hebben in de eerste plaats kanttekeningen bij de rechtvaardiging van de verschillende soorten AKT's, maar daarnaast ook een aantal specifiekere punten die wij graag meegenomen zien worden in de evaluatie die is toegezegd tijdens het Bestuurlijk Overleg van 18/11/2015.

De legitimatie van AKT's

Bij de wetwijziging die het stellen van AKT's mogelijk maakte, heeft de minister gezegd dat deze bedoeld zijn voor "profilering van opleidingen, differentiatie in het masteraanbod en de juiste student op de juiste plek."¹ Bij ons onderzoek zijn wij tot de conclusie gekomen dat ze op de FNWI anders gebruikt worden. De doelen en context van de AKT's die al ingevoerd zijn of nog op de planning staan, verschillen en deze moeten dan ook los van elkaar behandeld worden.

AKT's bij capaciteitsproblemen

Bij de levenswetenschappen, waar de aanvullende toelatingseisen het eerst in werking zijn getreden, worden AKT's gezien als een middel om met capaciteitsproblemen om te gaan. Als iedereen toegelaten kan worden, gebeurt dat (vb. Biological Science), maar als de capaciteit dat niet toelaat, wordt er geselecteerd (vb. de neurowetenschappentracks van Biomedical Science). In feite hanteert de opleiding hier dus een numerus fixus en geen aanvullende eisen. Ook zonder extra eisen zou niet iedereen toegelaten kunnen worden, dus de AKT's zorgen vooral voor duidelijkheid voor potentiële studenten, mits de communicatie aan studenten in een vroeg stadium deel uitmaakt van het curriculum.

Voor deze groep accepteren wij op de korte termijn de noodzaak van AKT's. Op de langere termijn is de capaciteit echter geen gegeven maar kan hij vergroot worden. Wij vinden AKT's in deze gevallen daarom alleen maar acceptabel als er ook daadwerkelijk concrete plannen zijn om de capaciteitsproblemen op te lossen. Dit is in het bijzonder zo bij een track als Neurobiology, die is opgericht om het groeiende aantal psychobiologen een doorstroomrichting te bieden. Besluiten om de capaciteit niet mee te laten groeien is het ontlopen van de verantwoordelijkheid die de faculteit voor deze bachelorstudenten heeft.

AKT's om het niveau van de instroom te verhogen

Bij de informatiewetenschappen is de situatie anders: hier zijn geen acute capaciteitsproblemen, maar worden AKT's gezien als een middel om het niveau van de instroom te verhogen en om eigen bachelorstudenten te motiveren om beter hun best te doen. Wij vinden dit geen legitieme reden om studenten uit te sluiten van een opleiding. Deze studenten hebben hun bachelor met succes afgesloten, vaak aan onze eigen faculteit. Door nu te besluiten dat zij niet goed genoeg zijn om een master te volgen, toont de faculteit een gebrek aan vertrouwen in haar eigen onderwijs en ondermijnt ze de waarde van haar diploma's. Daarnaast zijn bacheloropleidingen gericht op het afleveren van studenten aan de masters; zoals

¹ Bussemaker, J. (18/01/2013). *Wet Kwaliteit in verscheidenheid hoger onderwijs. Memorie van Toelichting*

de Raad van State zegt², wordt een bachelordiploma op dit moment op de arbeidsmarkt niet als een volwaardig diploma gezien. Tot slot ligt de waarde van een opleiding in wat hij toevoegt aan een student. Om die waarde te verhogen moet dan ook de kwaliteit van het onderwijs verbeterd worden, niet die van de instroom: excellentie in het onderwijs, niet aan de poort. Dit type AKT's hoort niet thuis op de universiteit en wij adviseren daarom om af te zien van de implementatie.

AKT's bij research masters

Tot slot zijn er nog als research master geaccrediteerde studies, die voor ons een uitzonderingspositie innemen. Deze studies mochten al langer selecteren en wij vinden dit legitiem, zolang er ook reguliere masters zijn om uit te kiezen. Wij begrijpen ook dat aanvullende toelatingseisen een onderdeel kunnen vormen van het traject richting een research master, maar in dat geval zijn ze op zijn best een sluitsteen op een uitgebreider pakket aan maatregelen dat daarnaartoe werkt.

Cijfereisen

Uit intern onderzoek³ blijkt dat het verband tussen het cijfergemiddelde in de bachelor en studieprestaties tijdens de master erg zwak is, terwijl dit juist het criterium is waar het vaakst eisen aan worden gesteld. Het verband tussen bachelorgemiddelde en mastergemiddelde is zwak en er is geen verband met studieduur in de master. Er is wel een verband met uitval, maar dat is juist negatief: studenten met een hoger bachelorgemiddelde vallen vaker uit in de master. Als het doel van de AKT's dus daadwerkelijk is om de mensen te selecteren die de grootste kans hebben om de studie af te sluiten, zoals op het BO van 18 november gesteld is, zouden juist studenten met een 8,0 of hoger geweerd moeten worden. Dit lijkt ons niet de bedoeling. Daarnaast kan er in het onderzoek gezien worden hoe belangrijk de precieze hoogte van de eis is. Een cijfer eis van een 6,5 raakt 5 procent van de FNWI-studenten, een eis van een 7,0 sluit 33 procent buiten. Gezien de geringe voorspellende waarde van cijfergemiddeldes zien wij een 7,0 daarom als een buitenproportionele eis en adviseren wij u met klem om ervan af te zien bij reguliere masters.

Eisen aan de studieduur

Een maximale studieduur van vier jaar voor de bachelor is een eis die potentieel veel studenten buitensluit en daarom zijn we blij dat er bij de levenswetenschappen soepel mee omgegaan wordt. We benadrukken dat een studieduur van vier jaar gemiddeld is, geen ondergrens. Er zijn veel goede redenen om langer over een studie te doen en we zien graag dat de ruimte hiervoor vastgelegd wordt.

Persoonlijke eisen

Algemene criteria als cijfergemiddeldes en studieduur geven maar een beperkt beeld van de geschiktheid van een student voor een opleiding. De persoonlijke kwaliteiten en motivatie van studenten worden hier niet door gevangen en we adviseren daarom, net zoals door onze voorgangers in hun advies van 15 mei 2015 gedaan is, dat een belangrijk deel van de eisen kwalitatief en persoonlijk moet zijn.

De waarde van een bachelordiploma

Zoals eerder genoemd ondermijnen AKT's de waarde van het bachelordiploma. Wat is de waarde van een bachelordiploma wanneer het diploma zowel geen toegang verleent tot een master als tot de arbeidsmarkt? Het argument dat het invoeren van AKT's de studiekwaliteit van de masteropleiding verhoogt, wordt aangedragen bij de informatiewetenschappen als reden om AKT's in te voeren. De FSR ziet dit als symptoombestrijding voor een bachelor waarvan het niveau te laag gevonden wordt. Wanneer de student een bachelordiploma behaalt, mag men ervan uitgaan dat dit diploma staat voor een zeker niveau. Dit niveau geldt als eis om de master binnen te komen. De FSR stelt dat dit niveau verhoogd dient te worden als men anders geen kwalitatief hoogwaardige master kan volgen.

Het invoeren van AKT's is hier symptoombestrijding voor. Indien men ze wil gebruiken, moet de bachelor ingericht worden op zo een manier dat het afronden van de bachelor de optie biedt om de arbeidsmarkt op te gaan (lees praktische afstudeerrichting en/of stages van voldoende niveau). Een betere oplossing is om te zorgen dat de bachelor van voldoende kwaliteit is om in te stromen op masterniveau.

Voorlichting

Uit eigen onderzoek van de raad blijkt dat maar de helft van de studenten van de FNWI zich bewust is van het feit dat reguliere masters aanvullende toelatingseisen kunnen stellen. Dit zijn er veel te weinig en het streefpercentage moet honderd procent zijn. Door kunnen stromen naar een master van keuze was een zekerheid voor studenten en de individuele gevolgen kunnen groot zijn als studenten zich er niet bewust van zijn dat die zekerheid er niet meer is. Daarnaast is een deel van de rechtvaardiging van AKT's dat ze bachelorstudenten zouden aanzetten om harder te werken en een bewustere masterkeuze te maken. Dat effect kan alleen optreden als ze daadwerkelijk weten van de nieuwe eisen. Om deze redenen moet er effectievere voorlichting gegeven worden over de nieuwe eisen.

² Raad van State (05/11/2012). *Advies W05.12.0264/1*.

³ Strategie & Informatie (19/10/2015). *Notitie Bachelor GPA in de Master*.

Afgewezen studenten

De faculteit is het studenten die niet door de selectiecriteria heenkomen verschuldigd om ze uit te nodigen voor een gesprek, voor er een definitief besluit wordt genomen. Dit is een tijdsinvestering, maar slechts een kleine naast de impact die onterechte afwijzing heeft. Hierbij kan een voorbeeld genomen worden aan de invulling die bij Astronomy and Astrophysics aan de AKT's gegeven wordt. Daar worden studenten die aan de criteria voldoen automatisch toegelaten, maar wordt de rest uitgenodigd voor een gesprek om te beoordelen of ze geschikt zijn.

Studenten tussen wal en schip

Studenten die bij geen enkele master worden toegelaten door toedoen van AKT's vallen onder de verantwoordelijkheid van de faculteit. Deze studenten vallen door de eisen van verschillende universiteiten tussen wal en schip en kunnen niet de master volgen die zij willen volgen. Op het Bestuurlijk Overleg van 18/11/2015 is gezegd dat de groep bachelorstudenten die door toedoen van AKT's de arbeidsmarkt op moet of studievertraging oploopt niet bestaat. Wanneer deze groep toch ontstaat, zoals nu al bij Psychobiologie en in de toekomst mogelijk bij meer studies, vraagt de FSR om een alternatieve procedure.

Conclusie

Al met al missen wij bij de AKT's die nu gesteld worden visie van de faculteit. De AKT's worden ingevoerd als bestrijding van de symptomen van dieper liggende problemen in het onderwijs. Die worden hiermee niet aangepakt, en de studenten zijn hier het slachtoffer van.

Concreet adviseren wij daarom om:

- 1) AKT's bij capaciteitsproblemen alleen op de korte termijn te gebruiken, terwijl ondertussen de capaciteit uitgebreid wordt.
- 2) Af te zien van de implementatie van AKT's die gericht zijn op het verhogen van het niveau van de instroom bij reguliere masters.
- 3) Geen cijfereisen boven de 6,5 te stellen bij reguliere masters.
- 4) Vast te leggen dat er uitzonderingsruimte is bij eisen aan de studieduur.
- 5) Altijd een belangrijk deel van de eisen kwalitatief en persoonlijk te laten zijn.
- 6) De waarde van bachelordiploma's te garanderen via goede toegang tot de master.
- 7) De inspanningen om studenten in te lichten over AKT's te verhogen.
- 8) Studenten die niet door de selectiecriteria komen altijd nog op een gesprek uit te nodigen voor er geoordeeld wordt.
- 9) Een alternatieve procedure in te richten voor studenten die door AKT's tussen wal en schip vallen.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben, teken ik namens de gehele FSR.

Met vriendelijk groeten,

Micha de Groot
Voorzitter FSR FNWI